

Јаворка Јаковљевић

МЕТОДИЧКИ ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВУ ГЕОГРАФИЈЕ

У ПЕТОМ РАЗРЕДУ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Београд, 2011.

УРЕДНИК

Горан Дујковић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКО ОБЛИКОВАЊЕ

Ликовно-графичка редакција „БИГЗ школство“

ЛЕКТОР

Марина Ћенадић

© БИГЗ школство д.о.о.

Ниједан део ове књиге не сме да се умножава,
копира, нити на било који други начин репродукује
без писмене дозволе издавача.

САДРЖАЈ

Предговор	4
Циљеви и задаци наставе географије	5
Облици рада у настави географије	6
Методе рада у настави географије	7
Образовни стандарди за крај обавезног образовања	8
Оперативни план рада	12
Годишњи план образовно васпитног рада	12
Месечни планови рада наставника	13
Наставне припреме за часове	17

ПРЕДГОВОР

Методички приручник за наставу географије у петом разреду основне школе намењен је Вама, наставницима географије, који обликујете и предајете наставно градиво. Овај методички приручник обухвата:

- 1.) Кратак методички увод који има за циљ да вас подсети на основне циљеве и задатке, као и на наставне облике и методе које се користе у настави географије. Поред тога упознаће Вас и са предлогом образовних стандарда за крај обавезног образовања издатих од стране Министарства просвете и спорта републике Србије.
- 2.) Оперативни план рада који је подељен на годишњи план рада и месечне планове.
- 3.) Припреме за наставне часове са простором за белешке у које можете унети лична запажања и примедбе које би вам биле од користи у наредној школској години.

Уџбенички комплет Моја планета 5, чине уџбеник географије са CD-ом и радна свеска уз уџбеник за пети разред основне школе. Уџбенички комплет у потпуности прати Наставни план и програм издат од стране Министарства просвете. Заснован је на научно потврђеним и актуелним знањима из географије за области које обрађује.

Уџбенички комплет у првом плану има ученика, што се види кроз начин презентације садржаја. Уџбеник је прегледан са јасно назначеним наставним темама. Оне су подељене на наставне јединице, које започињу кључним речима и уводним мотивационим садржајем. Основни текст је обogaћен картама, графичким приказима, богатим фото и илустративним материјалом, интернет смерницама, занимљивостима, задацима, кратким прегледом градива и питањима, а у функцији лакшег савладавања, разумевања, учења и проширивања знања ученика. На крају уџбеника налази се речник појмова у коме су објашњене све непознате речи и појмови у тексту. У радној свесци, која је незаобилазни део уџбеника, питања, налози и задаци су јасни, прецизно дефинисани и разумљиви.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ НАСТАВЕ ГЕОГРАФИЈЕ

Циљ наставе географије у петом разреду основне школе је упознавање и разумевање географских објеката, појава, процеса и законитости у простору, њихових узрочно-последичних веза и односа, развијање географске писмености и географског начина мишљења.

Задачи наставе географије у петом разреду основне школе су:

- 1.) Стицање знања о основним објектима, појавама и процесима у васиони.
- 2.) Картографско описмењавање - употреба географских карата; стицање знања о картама и њихова примена у свакодневном животу.
- 3.) Упознавање и разумевање појава и процеса у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу.
- 4.) Развијање естетских опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору.
- 5.) Изграђивање и развијање ставова о превентиви, заштити и унапређивању животне средине.
- 6.) Развијање опште културе и образовања.
- 7.) Оспособљавање за самостално учење и проналажење информација.

ОБЛИЦИ РАДА У НАСТАВИ ГЕОГРАФИЈЕ

Фронтални облик рада

Облик наставног рада у коме је наглашена улога наставника. Он истовремено поучава све ученике, припрема их за наставу, обрађује нове наставне садржаје, понавља и систематизује градиво уз усмено проверавање и оцењивање. Овај облик је економичан, али би га требало комбиновати са другим облицима наставног рада.

Групни рад

Ученици се деле на више група, од по два или више чланова, који за време наставе раде на истим или различитим задацима. Наставник планира и припрема рад група. Групе раде самостално, а о резултатима рада упознају цело одељење. Рад група презентује њихов вођа, а наставник износи закључак о резултатима рада. Овакав облик наставног рада активира ученике у наставном процесу и оспособљава их за самостално стицање знања, умења и навика и подстиче и развија међусобну сарадњу ученика.

Индивидуалан рад

У индивидуалном облику наставног рада сваки ученик ради самостално одређене задатке или сви ученици раде самостално на истом задатку под надзором наставника. Сваки ученик ради својим стилем и темпом, те се код ученика развија самосталност и креативност. При задавању задатака би наставник требало да води рачуна о индивидуалним разликама ученика. При крају часа, или на другом часу, анализирају се резултати рада.

Комбиновани рад

Под комбинованим радом подразумевамо коришћење више различитих облика рада током једног наставног часа.

МЕТОДЕ РАДА У НАСТАВИ ГЕОГРАФИЈЕ

Вербалне методе

Монолошка – најчешће се примењује при обради новог градива, када ученици немају довољно предзнања о градиву које се обрађује. Монолошка метода подразумева усмено излагање, предавање, описивање и објашњавање.

Дијалoшка – подразумева слободан разговор (комуникација са ученицима) и дискусију (полемика, расправа, супротстављање мишљења аргументима). Највише се употребљава током понављања градива и проверавања знања ученика, али и у уводном делу часа посвећеном претходно стеченим искуствима и сазнањима. Овом методом се остварује непосредна комуникација наставника и ученика, а наставник њоме стиче добар увид у степен савладаности градива.

Рад на тексту и писани радови

Ова метода подразумева коришћење уџбеника и шире литературе, али и самосталне радове ученика (школски писмени задаци, контролне вежбе, тестови и реферати). Код текст методе наставник може да прочита одломке текстова, а затим да поразговара са ученицима о њима. Метода писаних радова служи за проверавање и побољшавање квалитета знања, умења и навика.

Демонстративна метода

Ова наставна метода има широку примену у настави географије, будући да су перцепција и пажња врло важан извор сазревања. Она подразумева приказивање карата, схема, скица, појава, стања, филмова, пројекција и друго. Методу демонстрирања наставник би требало добро да испланира и припреми да би на најбољи начин упутио ученике шта, како и зашто да посматрају.

Истраживачки рад ученика

Ова метода уводи ученика у поступак научног истраживања на сопственом истраживачком пројекту. Овим ученици развијају иницијативу и оспособљавају се за самосталан рад.

Комбинована метода

Овом методом се омогућава истовремено коришћење различитих метода.

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА КРАЈ ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА

Образовни стандарди намењени су наставницима, ученицима и њиховим родитељима. Стандарди су креирани тако да буду опште примењиви на све ученике на крају 8. разреда. Ипак, неки делови стандарда можда неће бити адекватни за ученике са посебним образовним потребама. Такође, има ученика који са лакоћом савладавају и трећи ниво. Стога, наставник треба да користи свој професионални суд приликом рада са ученицима, приликом постављања захтева ученицима, приликом оцењивања и извештавања о њиховом напретку.

На основу циљева, задатака и наставних садржаја наставног предмета Географија за основну школу, као и статистичких показатеља на основу тестирања, изведени су стандарди знања за крај обавезног образовања. Ипак, неће сви ученици достићи оптималани ниво. Одређено постигнуће ученика утврђиваће се на основу неколико следећих фактора: квалитета школе коју похађају; кућног окружења у коме су подстакнути да уче; квалитета наставе; њихове способности и мотивације. Резултат тога је да ученици постижу различите нивое постигнућа у различито време. Тачни описи ових нивоа – стандарди – потребни су да наставници, ученици и родитељи могу да препознају различите нивое постигнућа и да настоје да побољшају квалитет и резултате учења. На почетку рада стручни тим је усвојио дефиницију стандарда, СТАНДАРДИ СУ НИЗ ИСКАЗА КОЈИ ОПИСУЈУ ШТА ЈЕДАН УЧЕНИК/ЦА ЗНА И УМЕ НА ОДРЕЂЕНОМ НИВОУ ПОСТИГНУЋА И У ОДРЕЂЕНОМ ТРЕНУТКУ У ТОКУ ЊЕГОВОГ/ЊЕНОГ ОБРАЗОВАЊА.

Прихваћен је предлог консултантског тима да се стандарди ураде за три нивоа:

- Основни ниво
- Средњи ниво
- Напредни ниво

Стандард за ОСНОВНИ НИВО – знање и вештине којима је овладало 80% или више ученика

Стандард за СРЕДЊИ НИВО – знање и вештине којима је овладало 50% и више ученика.

Стандард за НАПРЕДНИ НИВО – знања и вештине којима је овладало око 25% ученика.

Стандарди постигнућа имају три основне сврхе:

- Да унапреде наставни процес
- Да помогну наставницима у ефикаснијем вредновању ученичких знања и умења у циљу остваривања бољих резултата и напредовања ученика
- Да помогну школама и наставницима да процене способности својих ученика према националним стандардима постигнућа.

Стручни тим за предмет Географија предложио је стандарде који су описани у четири области и на три нивоа постигнућа, различите тежине, когнитивне комплексности и обима географских знања и вештина.

Стандарди су дефинисани за следеће области:

- ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ
- ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА
- ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА
- РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА

Област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ чини скуп знања и практичних вештина којима ученици треба да овладају у настави географије и односе се на познавање оријентације у простору, практично коришћење и познавање географске карте, коришћење статистичког или другог материјала који је систематизован у табеле, дијаграме, схеме и моделе. У том погледу географска настава пружа могућност ученицима да у континуираном раду са географским картама савладају вештину једноставнијег и сложенијих облика читања и то не само општих већ и тематских и специјалних карата. Сталном пропратном употребом географске карте знање се проширује, продубљује, упознају се различити аспекти карте, усавршава њена практична примена.

Увод у област ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА чине математичкогеографски садржаји који имају за задатак да означе положај Земље у васиони и Сунчевом систему; однос Земље према другим небеским телима као и утицај које ова тела имају на Земљу; законитости кретања Земље и других небеских тела.

Област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА чине друштвеногеографски и економскогеографски садржаји који се односе на становништво, насеља и привреду. Ови садржаји су комплексни и обухватају обраду појмова који су кључни за разумевање разних друштвеногеографских појава, процеса и веза на Земљи.

Област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА чини скуп географског знања/чињеница, веза и законитости на комплексном географском простору испреплетаном деловањем природе и људи, чиме се указује на обележја, проблеме и специфичности регија у свету и регија у нашој земљи.

Образовни стандарди за предмет Географија

ОБЛАСТ	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
1. ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ	<p>Ученик/ученица:</p> <p>ГЕ.1.1.1. разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>ГЕ.1.1.2. наводи и описује начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта)</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p>	<p>Ученик/ученица:</p> <p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима ...), графиком, табелом и схемом.</p>	<p>Ученик/ученица:</p> <p>ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p>
2. ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА	<p>Ученик/ученица:</p> <p>ГЕ.1.2.1. именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред</p> <p>ГЕ.1.2.2. описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања</p> <p>ГЕ.1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике</p>	<p>Ученик/ученица:</p> <p>ГЕ.2.2.1. описује небеска тела и њихова кретања</p> <p>ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери)</p>	<p>Ученик/ученица:</p> <p>ГЕ.2.2.2. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених кретања</p> <p>ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање</p>

3. ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА	<p>Ученик/ученица: ГЕ.1.3.1. познаје о сновне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране</p>	<p>Ученик/ученица: ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p>	<p>Ученик/ученица: ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p>
4. РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	<p>Ученик/ученица: ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p>	<p>Ученик/ученица: ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије</p> <p>ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије</p>	<p>Ученик/ученица: ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (про сторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (про сторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p> <p>ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе (про сторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије</p>

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА

ГОДИШЊИ ПЛАН ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

1.	Упознавање предмета проучавања, подела и значај географије као наставног предмета и науке уопште.
2.	Стицање основних знања о васиони и васионским телима.
3.	Стицање основних знања о Сунчевом систему.
4.	Стицање основних знања о планети Земљи (њеном постанку, облику, величини, кретањима и последицама кретања).
5.	Стицање основних знања и вештина из картографије.
6.	Разумевање унутрашње грађе Земље, распореда копна и мора, изгледа рељефа и антропогенних утицаја на рељеф.
7.	Стицање основних знања о структури и саставу атмосфере, времену, клими, климатским факторима и основним типовима климе на Земљи.
8.	Разумевање потребе очувања и заштите атмосфере.
9.	Оспособљавање за коришћење географске литературе, интернета и различитог илустративног материјала.
10.	Развијање способности за самостално стицање и примену знања из географије.

ТЕМАТСКИ ПЛАН РАДА

Р. БР.	НАЗИВ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
		ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ДРУГИ ВИД	УКУПНО
1. ПОЛУГОДИШТЕ					
1.	Увод у географију	1	-	-	1
2.	Васиона и Земља	4	2	2	8
3.	Географска карта	4	2	2	8
2. ПОЛУГОДИШТЕ					
4.	Земљина кретања	3	1	1	5
5.	Планета Земља: унутрашња грађа и рељеф	4	2	1	7
6.	Планета Земља: ваздушни омотач	4	1	2	7
УКУПНО		20	8	8	36

МЕСЕЧНИ ПЛАНОВИ НАСТАВНИКА ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

МЕСЕЦ: СЕПТЕМБАР							
РЕД. БР. ТЕМЕ	РЕД. БР. ЧАСА	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДА РАДА	КОРЕЛАЦИЈА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
1.	1.	Предмет проучавања, подела и значај географије	обрада	фронтални	вербална	-	-
2.	2.	Васиона	обрада	фронтални	вербална	историја физика	ГЕ.1.2.1; ГЕ.2.2.1.
	3.	Сунчев систем Планете Сунчевог система	обрада	фронтални	комбинована	физика	
	4.	Васиона Сунчев систем Планете Сунчевог система	утврђивање	групни	комбинована	историја физика	

МЕСЕЦ: ОКТОБАР							
РЕД. БР. ТЕМЕ	РЕД. БР. ЧАСА	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДА РАДА	КОРЕЛАЦИЈА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
2.	5.	Васиона Сунчев систем Планете Сунчевог система	проверавање	индивидуални	вербална	-	ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.2.1; ГЕ.2.2.1; ГЕ.3.2.1.
	6.	Сателити и остала небеска тела	обрада	фронтални	вербална	физика историја	
	7.	Облик Земље Распоред копнених и водених површина на Земљи	обрада	фронтални	комбинована	биологија	
	8.	Сателити и остала небеска тела Облик Земље Распоред копнених и водених површина на Земљи	утврђивање	групни	комбинована	физика историја биологија	

МЕСЕЦ: НОВЕМБАР							
РЕД. БР. ТЕМЕ	РЕД. БР. ЧАСА	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДА РАДА	КОРЕЛАЦИЈА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
2.	9.	Сателити и остала небеска тела; Облик Земље; Распоред копнених и водених површина на Земљи	проверавање	индивидуални	рад на тексту	-	ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.2.1; ГЕ.2.2.1.
3.	10.	Географска мрежа Географска дужина и ширина	обрада	фронтални	комбинована	математика	ГЕ.1.1.1; ГЕ.1.1.2; ГЕ.2.1.1; ГЕ.2.1.2.
	11.	Географска карта	обрада	фронтални	комбинована	историја математика	
	12.	Географска мрежа Географска дужина и ширина; Географска карта	утврђивање	групни	комбинована	историја математика	

МЕСЕЦ: ДЕЦЕМБАР

РЕД. БР. ТЕМЕ	РЕД. БР. ЧАСА	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДА РАДА	КОРЕЛАЦИЈА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
3.	13.	Географска мрежа Географска дужина и ширина; Географска карта	проверавање	фронтални	вербална	-	ГЕ.1.1.1; ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.1; ГЕ.2.1.2; ГЕ.2.1.4; ГЕ.3.1.1.
	14.	Математички елементи карте; Географски елементи карте асиона	обрада	фронтални	комбинована	математика	
	15.	Мерење на карти и орјентација помоћу карте	обрада	комбиновани	комбинована	математика	
	16.	Математички елементи карте; Географски елементи карте; Мерење на карти и орјентација помоћу карте	утврђивање	групни	комбинована	математика	
	17.	Математички елементи карте; Географски елементи карте; Мерење на карти и орјентација помоћу карте	проверавање	фронтални	вербална	-	

МЕСЕЦ: ЈАНУАР

РЕД. БР. ТЕМЕ	РЕД. БР. ЧАСА	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДА РАДА	КОРЕЛАЦИЈА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
4.	18.	Земљина ротација и њене последице	обрада	фронтални	комбинована	физика	ГЕ.1.2.2.

МЕСЕЦ: ФЕБРУАР

РЕД. БР. ТЕМЕ	РЕД. БР. ЧАСА	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДА РАДА	КОРЕЛАЦИЈА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
4.	19.	Земљина револуција и њене последице	обрада	фронтални	комбинована	физика биологија	ГЕ.1.2.2; ГЕ.2.2.1; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.1.
	20.	Топлотни појасеви; Календар	обрада	фронтални	комбинована	биологија историја	
	21.	Земљина ротација и њене последице; Земљина револуција и њене последице; Топлотни појасеви; Календар	утврђивање	групни	комбинована	физика биологија историја	
	22.	Земљина ротација и њене последице; Земљина револуција и њене последице; Топлотни појасеви; Календар	проверавање	индивидуални	вербална	-	

МЕСЕЦ: МАРТ							
РЕД. БР. ТЕМЕ	РЕД. БР. ЧАСА	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДА РАДА	КОРЕЛАЦИЈА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
5.	23.	Унутрашњост Земље	обрада	фронтални	комбинована	биологија	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
	24.	Стене; Вулканизам	обрада	фронтални	комбинована	биологија	
	25.	Земљотреси; Рељеф	обрада	фронтални	комбинована	биологија	
	26	Унутрашњост Земље; Стене; Вулканизам; Земљотреси; Рељеф	утврђивање	групни	комбинована	биологија	

МЕСЕЦ: АПРИЛ							
РЕД. БР. ТЕМЕ	РЕД. БР. ЧАСА	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДА РАДА	КОРЕЛАЦИЈА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
5.	27.	Обликовање рељефа - ерозија, акумулација и денудација; Врсте ерозија и ерозивни облици рељефа	обрада	фронтални	комбинована	биологија	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
	28.	Обликовање рељефа - ерозија, акумулација и денудација; Врсте ерозија и ерозивни облици рељефа	утврђивање	групни	комбинована	биологија	
	29.	Унутрашњост Земље; Стене; Вулканизам; Земљотреси; Рељеф; Обликовање рељефа - ерозија, акумулација и денудација; Врсте ерозија и ерозивни облици рељефа	проверавање	индивидуални	рад на тексту	-	
6.	30.	Атмосфера	обрада	фронтални	комбинована	биологија	ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2.

МЕСЕЦ: МАЈ							
РЕД. БР. ТЕМЕ	РЕД. БР. ЧАСА	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДА РАДА	КОРЕЛАЦИЈА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
6.	31.	Време	обрада	фронтални	комбинована	биологија	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
	32.	Клима; Основни типови климе	обрада	фронтални	комбинована	биологија	
	33.	Загађивање атмосфере	обрада	фронтални	комбинована	биологија	
	34.	Атмосфера; Време; Клима; Основни типови климе; Загађивање атмосфере	утврђивање	групни	комбинована	биологија	

МЕСЕЦ: ЈУН							
РЕД. БР. ТЕМЕ	РЕД. БР. ЧАСА	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДА РАДА	КОРЕЛАЦИЈА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
6.	35.	Атмосфера; Време; Клима; Основни типови климе; Загађивање атмосфере	проверавање	индивидуални	вербална	-	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
	36.	Атмосфера; Време; Клима; Основни типови климе; Загађивање атмосфере	проверавање	индивидуални	вербална	-	

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 1.
НАСТАВНА ТЕМА	Увод у географију	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Упознавање предмета проучавања, поделе и значаја географије као наставног предмета и науке уопште	
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Предмет проучавања, подела и значај географије			
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	-	
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, карта света, глобус.	
МЕТОДА РАДА	вербална	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.	
КОРЕЛАЦИЈА	-			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Подсећање ученика на градиво, из предмета природа и друштво, које је у вези са географијом.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Које су карактеристике твог завичаја? - Шта је рељеф? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Објашњење назива географије Ge - Земља, grapho - пишем.</p> <p>Географија - природна и друштвена наука.</p> <p>Подела географије према предмету проучавања: физичка, друштвена и регионална.</p> <p>Значај географије и њена практична примена, као и веза са другим наукама.</p> <p>Упознати ученике са ликом и делом Јована Цвијића.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p> <p>Решити задатак из књиге.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
Увод у географију				
<p>Назив: Ge - Земља, grapho - пишем.</p> <p>ГЕОГРАФИЈА - физичка - друштвена - регионална.</p> <p>Јован Цвијић (1865-1927).</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
Решити задатке из радне свеске на странама 6 и 7.				

БЕЛЕШКЕ

A series of horizontal dashed lines for taking notes.

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 2.
НАСТАВНА ТЕМА	Васиона и земља	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА О ВАСИОНИ И ВАСИОНСКИМ ТЕЛИМА.
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Васиона		
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.2.1; ГЕ.2.2.1.
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, плакат са планетама.
МЕТОДА РАДА	вербална	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.
КОРЕЛАЦИЈА	историја физика		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво научено на претходном часу.</p> <p>Подстакнути интересовање ученика за ову лекцију питањима о њиховим представама и знањима о васиони.</p> <p>Питања:</p> <p>- Која небеска тела се виде ноћу на ведром небу?</p>			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Објаснити ученицима следеће појмове: небо, свемир, космос (васиона) и велики прасак.</p> <p>Звезде су ужарена васионска тела, која имају сопствену светлост и топлоту.</p> <p>Небо је издељено на 88 сазвежђа.</p> <p>Галаксије су звездани системи од више десетина милиона различитих васионских тела.</p> <p>Галаксија у којој се налази наша планета, назива се Млечни пут.</p> <p>Светлосна година је јединица мере и представља пут који светлосни зрак пређе за годину дана и приближно износи 300 000 km/s.</p> <p>Објаснити ученицима шта је гравитациона сила.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
Васиона			
<p>Небо - бескрајни васионски простор » Васиона - непрегледно пространство » настала великим праском.</p> <p>Звезде - ужарена небеска тела.</p> <p>Галаксије - звездани системи.</p> <p>Светлосна година - 300 000 km/s.</p>			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
<p>Решити задатке из радне свеске на странама 8 и 9.</p>			

БЕЛЕШКЕ

A series of horizontal dashed lines provided for taking notes.

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 3.
НАСТАВНА ТЕМА	Васиона и земља	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА О СУНЧЕВОМ СИСТЕМУ.
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Сунчев систем Планете сунчевог система		
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.2.1; ГЕ.2.2.1.
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, плакат са планетама.
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.
КОРЕЛАЦИЈА	физика		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво научено на претходном часу.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта су звезде? - Како се називају небеска тела, међу којима је и Земља? - Зашто кажемо да је Сунце извор живота на Земљи? 			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Сунце је звезда и састоји се од масе усијаних гасова. Сунце је звезда најближа Земљи, а пречник јој је 109 пута већи од пречника Земље.</p> <p>Сунчев систем је настао пре око пет милијарди година. Чине га сва небеска тела која су под утицајем гравитације Сунца, а у њеном саставу се налази и осам планета.</p> <p>Планете се деле на: унутрашње и спољашње.</p> <p>Унутрашње, стеновите планете: Меркур, Венера, Земља и Марс.</p> <p>Спољашње, гасовите планете: Јупитер, Сатурн, Уран и Нептун.</p> <p>Упознати ученике са Плутоним који је до скоро био планета сунчевог система.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p> <p>Решити задатке на крају лекција.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
Сунчев систем и планете сунчевог система			
<p>Сунце - сунчев систем.</p> <p>Планете:</p> <p>Унутрашње - Меркур, Венера, Земља и Марс.</p> <p>Спољашње - Јупитер, Сатурн, Уран и Нептун.</p>			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
Решити задатке из радне свеске на странама 10, 11, 12, 13 и 14.			

БЕЛЕШКЕ

A series of horizontal dashed lines for writing notes.

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 4.
НАСТАВНА ТЕМА	Васиона и земља	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Стицање основних знања о Сунчевом систему.	
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Васиона Сунчев систем Планете сунчевог система			
ТИП ЧАС	утврђивање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.2.1; ГЕ.2.2.1.	
ОБЛИК РАДА	групни	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, плакат са планетама.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална рад на тексту демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.	
КОРЕЛАЦИЈА	историја физика			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво научено на претходним часовима.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је васиона? - Шта су звезде? - Шта су галаксије? - Колико износи светлосна година? - Шта чини Сунчев систем? - Које су планете Сунчевог система? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поделити ученике на групе у којима ће бити и бољих и слабијих ученика.</p> <p>Унутар групе ученици би требало да провере решења у радној свесци од 6. до 11. стране.</p> <p>Затим сви заједно да упореде решења и да погледају материјал на мултимедијалном CD-у.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Оценом наградити најактивније и најзаслужније ученике.</p> <p>Обавестити ученике да ће следећег часа имати могућност да усмено одговарају.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
<p>На табли се могу исписати имена ученика, разврстана по групама или тачни одговори на питања из радне свеске.</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
<p>Рећи ученицима да понове лекције из којих ће бити испитивани следећег часа.</p>				

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 5.
НАСТАВНА ТЕМА	Васиона и земља	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Стицање основних знања о Сунчевом систему.
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Васиона Сунчев систем Планете сунчевог система		
ТИП ЧАС	проверавање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.2.1; ГЕ.2.2.1; ГЕ.3.2.1.
ОБЛИК РАДА	индивидуални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	глобус, плакат са планетама.
МЕТОДА РАДА	вербална	ЛИТЕРАТУРА	-
КОРЕЛАЦИЈА	-		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Видети да ли има ученика који желе сами да одговарају и прочитати имена ученика који ће на том часу бити питани.</p>			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Сваком од ученика поставити по једно питање из лекција: Васиона, Сунчев систем и Планете сунчевог система. Пример питања: Ученик 1. - Шта знаш о звездама? - Шта знаш о сунчевом систему? - Шта знаш о Јупитеру? Ученик 2. - Шта је светлосна година? - Шта знаш о Сунцу? - Шта знаш о Венери? Обавезно тражити ученицима да препознају планете на плакату планета.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Обавестити ученике које су оцене добили за своје усмене одговоре и образложити зашто су ту оцену заслужили.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
-			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
-			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 6.
НАСТАВНА ТЕМА	Васиона и земља	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Стицање основних знања о Сунчевом систему.	
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Сателити и остала небеска тела			
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.2.1; ГЕ.2.2.1; ГЕ.3.2.1.	
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, плакат са планетама.	
МЕТОДА РАДА	вербална	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.	
КОРЕЛАЦИЈА	историја физика			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво научено на претходним часовима, а везано за наставну тему Васиона и Земља.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је свемир? - Шта знаш о Сунчевом систему? - Које су планете Сунчевог система? - Које небеско тело је најкрупније на небу током ноћи? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Сателити су хладна небеска тела која круже око планета. Поред природних постоје и вештачки. Месец је природни сателит Земље.</p> <p>Јуриј Гагарин - први човек у васиони - 1961. год.</p> <p>Нил Армстронг - први крочио на месец - 1969. год.</p> <p>Месечеве мене - млад Месец, прва четврт, пун Месец и последња четврт.</p> <p>Комете су хладна васионска тела састављена од стена, прашине и замрзнутих гасова - Халејева комета.</p> <p>Метеори су хладна васионска тела различитих димензија.</p> <p>Метеоритом се назива метеор који је пао на Земљину површину.</p> <p>Астероиди су хладна и стеновита небеска тела која круже око Сунца.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
Сателити и остала небеска тела				
<p>Сателити - природни - Месец - месечеве мене - вештачки</p> <p>Комете</p> <p>Метеори - метеорити</p> <p>Астероиди</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
Решити задатке из радне свеске на странама 15 и 16.				

БЕЛЕШКЕ

A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 7.
НАСТАВНА ТЕМА	Васиона и земља	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ основних знања о планети Земљи (њеном постанку, облику, величини, кретањима и последицама кретања).
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Облик Земље Распоред копнених и водених површина на Земљи		
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.2.1; ГЕ.2.2.1; ГЕ.3.2.1.
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, плакат са планетама.
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.
КОРЕЛАЦИЈА	биологија		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво научено на претходном часу.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта су сателити? - Ко је први крочио на Месец? - Шта су месечеве мене? - Шта су комете? - Какава је разлика између метеора и метеорита? - Шта су астероиди? 			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>У далекој прошлости људи су замишљали Земљу као велику равну плочу. Стари Грци су изнели прве претпоставке о томе да је Земља округла - Ератостен. Необорив доказ да је Земља округла доказало је путовање португалског морепловца Магелана. Земља има облик лопте.</p> <p>Однос копна и воде на Земљи је 29 % према 71 % у корист водених површина. Глобус може бити: физичко - географски, рељефни, политички, индукциони. Светски океан или светско море - Тихи, Атлански, Индијски и Северни ледени океан. Континенти - Евроазија, Африка, Северна и Јужна Америка, Аустралија и Антарктик.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
Облик Земље			
<p>У далекој прошлости људи су мислили да је Земља равна плоча. Поморски народи приметили заобљеност Земље; Магелан почетком 16. века доказао да је округла.</p> <p style="text-align: center;">Распоред копнених и водених површина на Земљи</p> <p>Копно - 29%, вода 71%.</p> <p>Глобус - полови - екватор</p> <p>Континенти: Европа, Азија, Африка, С. Америка, Ј. Америка, Аустралија и Антарктик.</p> <p>Океани: Тихи (Велики), Атлански, Индијски и Северни ледени.</p>			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
<p>Решити задатке из радне свеске на странама 17, 18, 19 и 20.</p>			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 8.
НАСТАВНА ТЕМА	Васиона и земља			Стицање основних знања о Сунчевом систему. Стицање основних знања о планети Земљи (њеном постанку, облику, величини, кретањима и последицама кретања).
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Сателити и остала небеска тела Облик Земље Распоред копнених и водених површина на Земљи	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ		
ТИП ЧАС	утврђивање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.2.1; ГЕ.2.2.1; ГЕ.3.2.1.	
ОБЛИК РАДА	групни	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, плакат са планетама.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална рад на тексту демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.	
КОРЕЛАЦИЈА	историја физика биологија			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво научено на претходним часовима.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је свемир? - Шта чини Сунчев систем? - Која планета је највећа, а која најмања у Сунчевом систему? - Које месечеве мене знаш? - Какви глобуси постоје? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поделити ученике на групе у којима ће бити и бољих и слабијих ученика.</p> <p>Унутар групе ученици би требало да провере решења у радној свесци од 15. до 20. стране.</p> <p>Затим сви заједно да упореде решења и да погледају материјал на мултимедијалном CD-у.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Оценом наградити најактивније и најзаслужније ученике.</p> <p>Обавестити ученике да ће следећег часа имати контролну вежбу.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
<p>На табли се могу исписати имена ученика, разврстана по групама или тачни одговори на питања из радне свеске.</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
<p>Рећи ученицима да понове лекције из којих ће бити постављана питања на контролној вежби.</p>				

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ

РЕД. БР.
ЧАСА
9.

НАСТАВНА ТЕМА	Васиона и земља	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Стицање основних знања о Сунчевом систему. Стицање основних знања о планети Земљи (њеном постанку, облику, величини, кретањима и последицама кретања).
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Сателити и остала небеска тела Облик Земље Распоред копнених и водених површина на Земљи		
ТИП ЧАС	проверавање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.2.1; ГЕ.2.2.1.
ОБЛИК РАДА	индивидуални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	припремљени тестови за сваког ученика.
МЕТОДА РАДА	рад на тексту	ЛИТЕРАТУРА	-
КОРЕЛАЦИЈА	-		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
Поделити ученике на групе и дати им припремљени тест.			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
Предлог питања: - Допуни реченице. Свемир, _____ или _____ је безгранично пространство у коме се налазе _____ или _____ тела. Звездани системи који садрже више десетина милијарди различитх васионских тела називају се _____. - Заокружи слово Т код тачне, а слово Н код нетачне тврдње. Сунце је звезда која се састоји од масе усијаних гасова. Т Н Сунчев систем чини осам планета. Т Н - Заокружи слова испред тачних одговора. Унутрашње стеновите планете су: а) Венера б) Земља в) Јупитер г) Марс д) Уран ђ) Меркур - Одговори. Шта су месечеве мене? _____ _____ _____ _____ - Поред имена океана напиши називе континената чије обале он заплускује. Тихи океан: _____, _____, _____, _____ и _____. Атлански океан: _____, _____, _____, _____ и _____. Индијски океан: _____, _____, _____ и _____. _____ _____ _____			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
Обавестити ученике о начину оцењивања на тесту и укратко им саопштити тачне одговоре на питања са теста.			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
-			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
-			

БЕЛЕШКЕ

A series of horizontal dashed lines for writing notes.

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 10.
НАСТАВНА ТЕМА	Географска карта	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА И ВЕШТИНА ИЗ КАРТОГРАФИЈЕ.	
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Географска мрежа Географска дужина и ширина			
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.1; ГЕ.1.1.2; ГЕ.2.1.1; ГЕ.2.1.2.	
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, географска карта света.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.	
КОРЕЛАЦИЈА	математика			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поделити прегледану контролну вежбу. Прочитати оцене ученика и сваку образложити.</p>				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Меридијани су вертикалне полукружне линије које спајају северни и јужни пол. Почетни меридијан зове се Гринич. Паралеле или упоредници су замишљене хоризонталне кружне линије које обавијају Земљу. Екватор је почетна паралела, која дели Земљу на две полулопте. Географску мрежу на картама и глобусима чине меридијани и паралеле.</p> <p>Да би смо тачно одредили положај неког места на Земљи, потребно је навести његову удаљеност од екватора и удаљеност од Гринича. Географска ширина је удаљеност неког места од екватора, а географска дужина је удаљеност неког места од Гринича. Географска ширина и дужина изражавају се у степенима, минутима и секундама.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Одговорити на питања из уџбеника. Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи. Решити задатке на крају лекција.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
<p>Географска мрежа (ширина и дужина)</p> <p>Меридијани - Гринич Паралеле - екватор Географска дужина - удаљеност од Гринича Географска ширина - удаљеност од екватора</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
Решити задатке из радне свеске на странама 21, 22, 23 и 24.				

БЕЛЕШКЕ

A series of horizontal dashed lines for writing notes.

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 11.
НАСТАВНА ТЕМА	Географска карта	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА И ВЕШТИНА ИЗ КАРТОГРАФИЈЕ.
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Географска карта		
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.1; ГЕ.1.1.2; ГЕ.2.1.1; ГЕ.2.1.2.
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, географска карта света, политичка карта, историјска карта.
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.
КОРЕЛАЦИЈА	историја математика		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво пређено на претходном часу.</p> <p>Питања:</p> <p>Шта је глобус?</p> <p>Шта су паралеле, а шта меридијани?</p> <p>Шта је географска дужина, а шта ширина?</p>			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Географска карта је умањени графички приказ географског садржаја одређене територије на равној површини.</p> <p>Картографија је грана географије која се бави проучавањем метода конструисања и састављања карата.</p> <p>Елементи карте: математички (оквир, мрежа, размер и размерник), географски (рељеф, распоред мора и копна, биљни свет, државе, границе, насеља, саобраћајнице, итд.) и картографски знаци (симболи, линије и натписи).</p> <p>Подела географских карата према садржају:</p> <p>опште географске карте, посебне или тематске, рељефне, историјске, политичке, метеоролошке и др.</p> <p>Географски атласи су збирке различитих географских карата које чине једну књигу.</p> <p>На свакој географској карти постоји легенда која објашњава симболе и знаке на карти.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p> <p>Решити задатке на крају лекција.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
Географска карта			
Елементи географске карте: математички, географски и картографски.		Подела географских карата према садржају: опште, посебне или тематске, рељефне, историјске, политичке...	
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
Решити задатке из радне свеске на странама 25 и 26.			

БЕЛЕШКЕ

A series of horizontal dashed lines for taking notes.

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 12.
НАСТАВНА ТЕМА	Географска карта	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА И ВЕШТИНА ИЗ КАРТОГРАФИЈЕ.	
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Географска мрежа Географска дужина и ширина Географска карта			
ТИП ЧАС	утврђивање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.1; ГЕ.1.1.2; ГЕ.2.1.1; ГЕ.2.1.2.	
ОБЛИК РАДА	групни	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, географска карта света, политичка карта, историјска карта.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална рад на тексту демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.	
КОРЕЛАЦИЈА	математика историја			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво научено на претходним часовима.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта чини географску мрежу? - Шта је географска ширина? - Шта је географска дужина? - Шта је географска карта? - Како делимо карте према садржају који показују? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поделити ученике на групе у којима ће бити и бољих и слабијих ученика.</p> <p>Унутар групе ученици би требало да провере решења у радној свесци од 21. до 26. стране.</p> <p>Затим сви заједно да упореде решења и да погледају материјал на мултимедијалном CD-у.</p> <p>ОБАВЕЗНО - извођење ученика испред карте и показивање елемената карте.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Оценом наградити најактивније и најзаслужније ученике.</p> <p>Обавестити ученике да ће следећег часа имати могућност да усмено одговарају.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
<p>На табли се могу исписати имена ученика, разврстана по групама или тачни одговори на питања из радне свеске.</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
<p>Рећи ученицима да понове лекције из којих ће бити испитивани следећег часа.</p>				

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 13.
НАСТАВНА ТЕМА	Географска карта	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА И ВЕШТИНА ИЗ КАРТОГРАФИЈЕ.
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Географска мрежа Географска дужина и ширина Географска карта		
ТИП ЧАС	проверавање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.1; ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.1; ГЕ.2.1.2; ГЕ.2.1.4; ГЕ.3.1.1.
ОБЛИК РАДА	индивидуални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	географска карта света, политичка карта, историјска карта.
МЕТОДА РАДА	вербална	ЛИТЕРАТУРА	-
КОРЕЛАЦИЈА	-		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
Видети да ли има ученика који желе сами да одговарају и прочитати имена ученика који ће на том часу бити питани.			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Сваком од ученика поставити по једно питање из лекција: Географска мрежа, Географска дужина и ширина и Географска карта.</p> <p>Пример питања:</p> <p>Ученик 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта су паралеле? - Уз помоћ карте одреди географску ширину и дужину Београда? - Како делимо географске карте према садржају? <p>Ученик 2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта су меридијани? - Уз помоћ карте одреди географску ширину и дужину Ниша? - Који су елементи карте? 			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
Обавестити ученике које су оцене добили за своје усмене одговоре и образложити зашто су ту оцену заслужили.			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
-			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
-			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 14.
НАСТАВНА ТЕМА	Географска карта	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Стицање основних знања и вештина из картографије.
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Математички елементи карте Географски елементи карте		
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.1; ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.1; ГЕ.2.1.2; ГЕ.2.1.4; ГЕ.3.1.1.
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, географска карта света, политичка карта, историјска карта.
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.
КОРЕЛАЦИЈА	математика		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво пређено на претходном часу.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је географска карта? - Шта је картографска мрежа? - Како делимо карте према садржају који показују? 			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Картографска мрежа нам помаже да одредимо тачан положај сваког места на земљи.</p> <p>Рам карте приказује вредности уцртаних меридијана и паралела.</p> <p>Размер карте је број који показује колико је пута неко растојање у природи умањено и тако представљено на карти. Што је територија већа, размер ће бити ситнији.</p> <p>Размерник је графички представљен размер.</p> <p>Подела карата према размеру:</p> <p>Планови - најпрегледнији су и крупног су размера (од 1:100 до 1:1000).</p> <p>Топографске - приказују мање области (од 1:25000 до 1:200000).</p> <p>Опште - приказују веће области (веће од 1:200000).</p> <p>Географски елементи карте су објекти који су приказани на карти (реке, планине, мора, континенти итд.) Деле се на: природно-географске и друштвено-географске.</p> <p>Методе приказивања рељефа:</p> <p>Изохипсе и изобате (затворене криве линије),</p> <p>Методом боја и</p> <p>Метода сенчења.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p> <p>Решити задатке на крају лекција.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
<p>Математички елементи карте: картографска мрежа, рам карте, размер и размерник</p> <p>Географски елементи карте: природни - рељеф, распоред мора и копна итд.</p> <p style="text-align: center;">друштвени - државе, насеља, границе итд.</p>			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
Решити задатке из радне свеске на странама 27, 28, 29 и 30.			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 15.
НАСТАВНА ТЕМА	Географска карта	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА И ВЕШТИНА ИЗ КАРТОГРАФИЈЕ.	
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Мерење на карти и орјентација помоћу карте			
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.1; ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.1; ГЕ.2.1.2; ГЕ.2.1.4; ГЕ.3.1.1.	
ОБЛИЦИ РАДА	фронтални индивидуални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, карте, компас.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна истраживачка	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.	
КОРЕЛАЦИЈА	математика			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво пређено на претходном часу.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта чини картографску мрежу? - Шта је размер карте? - Шта су географски елементи карте? - Које методе приказивања рељефа знаш? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Упознавање ученика са основама мерења и орјентацијом помоћу карте.</p> <p>Главне стране света су: север, југ, исток и запад.</p> <p>Можемо их одредити помоћу: компаса, маховине, година, положаја цркве, часовника и сунца, а ноћу помоћу звезда.</p> <p>Излазак на терен и практично вежбање орјентације помоћу карте.</p> <p>Одвести ученике до оближње, цркве, показати им како да се орјентишу помоћу сата и сунца.</p> <p>Показати им маховину на дрвећу као и године на неком пању.</p> <p>Уз помоћ карте и компаса одредити положај школе и помоћи ученицима да одреде путању и правац њиховог пута до куће.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
-				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
Решити задатке из радне свеске на страни 31.				

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 16.
НАСТАВНА ТЕМА	Географска карта			
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Математички елементи карте Географски елементи карте Мерење на карти и орјентација помоћу карте	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА И ВЕШТИНА ИЗ КАРТОГРАФИЈЕ.	
ТИП ЧАС	утврђивање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.1; ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.1; ГЕ.2.1.2; ГЕ.2.1.4; ГЕ.3.1.1.	
ОБЛИК РАДА	групни	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, географска карта света, политичка карта, историјска карта.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална рад на тексту демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.	
КОРЕЛАЦИЈА	математика			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво научено на претходним часовима.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зашто је значајна картографска мрежа? - Шта је размерник? - Шта су изохипсе и изобате? - Уз помоћ чега се орјентишемо у простору? - Ако немамо компас, уз помоћ чега можемо одредити север? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поделити ученике на групе у којима ће бити и бољих и слабијих ученика.</p> <p>Унутар групе ученици би требало да провере решења у радној свесци од 27. до 31. стране.</p> <p>Затим сви заједно да упореде решења и да погледају материјал на мултимедијалном CD-у.</p> <p>ОБАВЕЗНО - извођење ученика испред карте.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Оценом наградити најактивније и најзаслужније ученике.</p> <p>Обавестити ученике да ће следећег часа имати могућност да усмено одговарају.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
<p>На табли се могу исписати имена ученика, разврстана по групама или тачни одговори на питања из радне свеске.</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
<p>Рећи ученицима да понове лекције из којих ће бити испитивани следећег часа.</p>				

БЕЛЕШКЕ

A series of horizontal dashed lines for taking notes.

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 17.
НАСТАВНА ТЕМА	Географска карта		
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Математички елементи карте Географски елементи карте Мерење на карти и орјентација помоћу карте	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Стицање основних знања и вештина из картографије.
ТИП ЧАС	проверавање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.1; ГЕ.1.1.2; ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.1; ГЕ.2.1.2; ГЕ.2.1.4; ГЕ.3.1.1.
ОБЛИК РАДА	индивидуални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	карте, компас.
МЕТОДА РАДА	вербална		
КОРЕЛАЦИЈА	-	ЛИТЕРАТУРА	-
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
Видети да ли има ученика који желе сами да одговарају и прочитати имена ученика који ће на том часу бити питани.			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Сваком од ученика поставити по једно питање из лекција: Математички елементи карте, Географски елементи карте и Мерење на карти и орјентација помоћу карте.</p> <p>Пример питања:</p> <p>Ученик 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је размер? - Како се приказује рељеф уз помоћ боја? - Како одређујемо стране света уз помоћ часовника и сунца? <p>Ученик 2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је размерник? - Како се употребљавају методе сенчења и шрафура у приказивању рељефа на картама? - Како одређујемо стране света уз помоћ компаса? 			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Обавестити ученике које су оцене добили за своје усмене одговоре и образложити зашто су ту оцену заслужили.</p> <p>Заједно са ученицима закључити оцене за крај првог полугодишта. Пружити могућност ученицима који желе да поправе оцену.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
-			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
-			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 18.
НАСТАВНА ТЕМА	Земљина кретања	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА О ПЛАНЕТИ ЗЕМЉИ (ЊЕНОМ ПОСТАНКУ, ОБЛИКУ, ВЕЛИЧИНИ, КРЕТАЊИМА И ПОСЛЕДИЦАМА КРЕТАЊА).	
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Земљина ротација и њене последице			
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.2.2.	
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, карта света.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.	
КОРЕЛАЦИЈА	физика			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво лекције Облик Земље и Распоред копнених и водених површина на Земљи.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ко је први уочио Земљину заобљеност? - Ко је први дао необорив доказ да је Земља округла? - Колико континената разликујемо на Земљи? - Шта је Светски океан? - Шта је глобус? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Окретање Земље око сопствене осе назива се Земљина ротација.</p> <p>Привидно кретање Сунца и звезда је последица стварног окретања Земље од запада према истоку. Током ротације, Земља за 24 сата направи пун круг (пуну ротацију) тј. 360°. - Тај период се назива дан.</p> <p>Брзина земљине ротације је 461 m/s на екватору.</p> <p>Окретање Земље око своје осе обезбеђује смену обданице и ноћи, што Земљи омогућује равномерно загревање али и хлађење.</p> <p>Зора је период пре изласка Сунца, када је небо светлије боје.</p> <p>Сумрак је период после заласка Сунца када је небо све тамније.</p> <p>Време које има неко место, с обзиром на положај Сунца, зове се месно или локално време.</p> <p>Планета земља је подељена на 24 часовне зоне.</p> <p>Србија припада скупу земаља са тзв. средњоевропским временом.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
Земљина ротација и њене последице				
<p>Привид Сунчевог кретања - Земља се окреће од запада према истоку - 24 сата - дан</p> <p>Смена обданице и ноћи - дневно загревање и ноћно хлађење - зора и сумрак</p> <p>Локално или месно време -</p> <p>Часовне зоне - 24 зоне - карта часовних зона - средњоевропско време</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
Решити задатке из радне свеске на странама 32 и 33.				

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 19.
НАСТАВНА ТЕМА	Земљина кретања	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА О ПЛАНЕТИ ЗЕМЉИ (ЊЕНОМ ПОСТАНКУ, ОБЛИКУ, ВЕЛИЧИНИ, КРЕТАЊИМА И ПОСЛЕДИЦАМА КРЕТАЊА).	
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Земљина револуција и њене последице			
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.2.2; ГЕ.2.2.1; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.1.	
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, карта света.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.	
КОРЕЛАЦИЈА	физика биологија			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво са претходног часа.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Како се назива окретање Земље око своје осе? - У ком правцу се Земља окреће? - Које су последице Земљиног окретања? - Шта је локално време? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Једно путовање Земље око Сунца траје 365 дана и 6 сати.</p> <p>Кретање Земље око Сунца назива се револуција.</p> <p>Путања по којој Земља обилази око Сунца назива се еклиптика.</p> <p>Оса око које се Земља окреће нагнута је у односу на Земљину путању око 66,5°.</p> <p>Последице револуције и нагнутости Земљине осе су: неједнако трајање дана и ноћи, смена годишњих доба и топлотни појасеви на Земљи.</p> <p>Смена годишњи доба - летња дугодневница, јесења равнодневница, зимска краткодневница и пролећна равнодневница.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p> <p>Решити задатке на крају лекција.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
Земљина револуција и њене последице				
<p>Путовање Земље око Сунца - 365 дана</p> <p>Револуција и нагнутост Земљине осе - револуција - 66,5°</p> <p>Последице револуције :</p> <ul style="list-style-type: none"> • неједнако трајање дана и ноћи, • смена годишњих доба и • топлотни појасеви. 				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
Решити задатке из радне свеске на странама 34 и 35.				

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 20.
НАСТАВНА ТЕМА	Земљина кретања	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Стицање основних знања о планети Земљи (њеном постанку, облику, величини, кретањима и последицама кретања).	
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Топлотни појасеви Календар			
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.2.2; ГЕ.2.2.1; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.1.	
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, карта света.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.	
КОРЕЛАЦИЈА	биологија историја			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво са претходног часа.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Колико траје једно путовање Земље око Сунца? - Шта је еклиптика? - Под којим углом је оса око које се окреће Земља? - Које су последице револуције? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Земљина површина се различито загрева, у зависности од тога под којим углом падају Сунчеви зраци. Ово неравномерно загревање Земљине површине условљава појаву топлотних појасева. Топлотни појасеви на Земљи су: жарки, северни и јужни умерени, северни и јужни хладни појас. Жарки појас - сунчеви зраци падају под правим углом на Земљину површину. Умерени појасеви - сунчеви зраци мењају угао од којим падају на Земљину површину. Хладни појасеви - нема редовне смене дана и ноћи, година се дели на осветљено доба и тамно доба.</p> <p>Календар је систем рачунања времена. Кретање Земље око Сунца траје 365 дана и 6 часова - то је једна година. Свака 4 година је преступна јер има 366 дана.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Одговорити на питања из уџбеника. Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи. Решити задатке на крају лекција.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
<p>Топлотни појасеви</p> <p>жарки - северни и јужни умерени - северни и јужни хладни</p> <p>Календар</p> <p>Календар - систем рачунања времена. Година - преступна и проста</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
Решити задатке из радне свеске на странама 36, 37, 38 и 39.				

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 21.
НАСТАВНА ТЕМА	Земљина кретања		
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Земљина ротација и њене последице Земљина револуција и њене последице Топлотни појасеви Календар	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ основних знања о планети Земљи (њеном постанку, облику, величини, кретањима и последицама кретања).
ТИП ЧАС	утврђивање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.2.2; ГЕ.2.2.1; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.1.
ОБЛИК РАДА	групни	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, карта света.
МЕТОДЕ РАДА	вербална рад на тексту демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Општа физичка географија, Београд, 1982.
КОРЕЛАЦИЈА	физика биологија историја		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво научено на претходним часовима.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - У ком правцу се Земља окреће? - Које су последице Земљиног окретања око своје осе? - Шта су последице Земљине револуције? - Које су одлике умерених топлотних појасева? - Шта је календар? 			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поделити ученике на групе у којима ће бити и бољих и слабијих ученика.</p> <p>Унутар групе ученици би требало да провере решења у радној свесци од 32. до 39. стране.</p> <p>Затим сви заједно да упореде решења и да погледају материјал на мултимедијалном CD-у.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Оценом наградити најактивније и најзаслужније ученике.</p> <p>Обавестити ученике да ће следећег часа имати могућност да усмено одговарају.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
<p>На табли се могу исписати имена ученика, разврстана по групама или тачни одговори на питања из радне свеске.</p>			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
<p>Рећи ученицима да понове лекције из којих ће бити испитивани следећег часа.</p>			

БЕЛЕШКЕ

A series of horizontal dashed lines for writing notes.

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 22.
НАСТАВНА ТЕМА	Земљина кретања		
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Земљина ротација и њене последице Земљина револуција и њене последице Топлотни појасеви Календар	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Стицање основних знања о планети Земљи (њеном постанку, облику, величини, кретањима и последицама кретања).
ТИП ЧАС	проверавање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.2.2; ГЕ.2.2.1; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.1.
ОБЛИК РАДА	индивидуална	НАСТАВНА СРЕДСТВА	глобус, карта света.
МЕТОДА РАДА	вербална	ЛИТЕРАТУРА	-
КОРЕЛАЦИЈА	-		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
Видети да ли има ученика који желе сами да одговарају и прочитати имена ученика који ће на том часу бити питани.			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Сваком од ученика поставити по једно питање из лекција: Земљина ротација и њене последице, Земљина револуција и њене последице, Топлотни појасеви и Календар.</p> <p>Пример питања:</p> <p>Ученик 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Објасни привид Сунчевог кретања? - Шта проузрокује смена годишњих доба? - Које су одлике хладних топлотних појасева? - Шта је календар? <p>Ученик 2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта су часовне зоне? - Шта је то револуција Земље и које су њене последице? - Које су одлике жарког топлотног појаса? - Каква је разлика између јулијанског и грегоријанског календара? 			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
Обавестити ученике које су оцене добили за своје усмене одговоре и образложити зашто су ту оцену заслужили.			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
-			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
-			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 23.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: унутрашња грађа и рељеф	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Разумевање унутрашње грађе Земље, распореда копна и мора, изгледа рељефа и антропогених утицаја на рељеф.	
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Унутрашњост Земље			
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.	
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Драгутин Петровић, Геоморфологија, Београд, 1984.	
КОРЕЛАЦИЈА	биологија			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво лекције Облик Земље и Распоред копнених и водених површина на Земљи.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Каког облика је Земља? - Колико континената разликујемо на Земљи? - Које океане знаш? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Постанак Земље - Пангеа - Гондвана - садашњи континенти.</p> <p>Земљина грађа: Земљина кора, омотач језгра и Земљино језгро.</p> <p>Земљина кора - спољашњи, чврсти и стеновити омотач.</p> <p>Омотач језгра - налази се између језгра и коре.</p> <p>Земљино језгро - састоји се од тешких метала, гвожђа и никла.</p> <p>Земљина кора и највиши део омотача чине једну зону која се назива литосфера.</p> <p>Литосфера је разломљена на више литосферних плоча.</p> <p>Померањем литосферних плоча долази до разних промена и у унутрашњости и на Земљиној површини.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
Унутрашњост Земље				
<p>Постанак Земље - Пангеа, гондвана, данашњи континенти.</p> <p>Земљина грађа: Земљина кора</p> <p style="padding-left: 40px;">Омотач језгра</p> <p style="padding-left: 40px;">Земљино језгро</p> <p>Литосферне плоче</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
Решити задатке из радне свеске на странама 40 и 41.				

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 24.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: унутрашња грађа и рељеф	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Разумевање унутрашње грађе Земље, распореда копна и мора, изгледа рељефа и антропогених утицаја на рељеф.
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Стене Вулканизам		
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус.
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Драгутин Петровић, Геоморфологија, Београд, 1984.
КОРЕЛАЦИЈА	биологија		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво са претходног часа.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је Пангеа? - Када су настали данашњи континенти? - Које слојеве разликујемо у грађи земље? - Шта је литосфера? 			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Стена је заједница једног или више минерала.</p> <p>Делимо их на: магматске, седиментне и метаморфне.</p> <p>Фосили - окамењени остаци биљака и животиња.</p> <p>Вулкани су купаста узвишења из којих периодично или стално избијају лава, гасови или чврсти материјали.</p> <p>Главни делови вулкана су: вулканска купа, кратер, огњиште и канал.</p> <p>Вулкане делимо на активне и угашене.</p> <p>Вулканске зоне на Земљи су: Ватрени појас Пацифика, у Средоземном мору, у Атланском океану и у источној Африци.</p> <p>Вулкани у Србији су угашени и то су: Рудник, Тилва Њагра и Леце.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
<p style="text-align: center;">Стене</p> <ul style="list-style-type: none"> - магматске - седиментне - фосили - метаморфне <p style="text-align: center;">Вулкани</p> <p>Делови вулкана - вулканска купа - кратер - огњиште - канал</p> <p>Вулканске зоне - Ватрени појас Пацифика - Средоземно море - Атлански океан - источна Африка</p>			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
Решити задатке из радне свеске на странама 42, 43, 44 и 45.			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 25.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: унутрашња грађа и рељеф	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Разумевање унутрашње грађе Земље, распореда копна и мора, изгледа рељефа и антропогених утицаја на рељеф.
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Земљотреси Рељеф		
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус.
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Драгутин Петровић, Геоморфологија, Београд, 1984.
КОРЕЛАЦИЈА	биологија		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво са претходног часа.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Које групе стена постоје? - Шта су фосили? - Шта су вулкани? - Који су основни делови вулкана? - Које вулканске зоне у свету постоје? 			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Земљотреси су краткотрајна подрхтавања тла.</p> <p>Хипоцентар - место у Земљи где земљотрес настаје.</p> <p>Епицентар - место на Земљи где се земљотрес најјаче осетио.</p> <p>Трусне зоне у свету: област Тихог океана и Средоземног мора.</p> <p>Цунами - огроман морски талас који настаје услед земљотреса.</p> <p>Рељеф је целокупан изглед Земљине површине са свим узвишењима и улегнућима.</p> <p>Рељеф је настајао и развијао се под утицајем унутрашњих и спољашњих сила.</p> <p>Унутрашњи утицаји: тектонски, епирогени, орогени, набирање и раседање.</p> <p>Надморска (апсолутна) висина је растојање од нивоа мора до неке тачке на копну.</p> <p>Планине према начину постанка могу бити: громадне, веначне и вулканске.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
Земљотреси			
<p>Кратка подрхтавања тла.</p> <p>Хипоцентар - епицентар.</p> <p>Цунами - огромни талас.</p>			
Рељеф			
<p>Настао под утицајем унутрашњих и спољашњих сила.</p> <p>Надморска висина - од нивоа мора до неке тачке на копну.</p> <p>Планине по настанку могу бити: громадне, веначне и вулканске.</p>			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
<p>Решити задатке из радне свеске на странама 46, 47, 48 и 49.</p>			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 26.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: унутрашња грађа и рељеф		
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Унутрашњост Земље Стене Вулканизам Земљотреси Рељеф	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Разумевање унутрашње грађе Земље, распореда копна и мора, изгледа рељефа и антропогених утицаја на рељеф.
ТИП ЧАС	утврђивање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
ОБЛИК РАДА	групни	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус.
МЕТОДЕ РАДА	вербална рад на тексту демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Драгутин Петровић, Геоморфологија, Београд, 1984.
КОРЕЛАЦИЈА	биологија		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво са претходног часа.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Која је разлика између хипоцентра и епицентра? - Које су турсне зоне у свету? - Шта је рељеф? - Шта су епирогени, а шта орогени покрети? - Шта је надморска, а шта релативна висина? 			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поделити ученике на групе у којима ће бити и бољих и слабијих ученика.</p> <p>Унутар групе ученици би требало да провере решења у радној свесци од 40. до 49. стране.</p> <p>Затим сви заједно да упореде решења и да погледају материјал на мултимедијалном CD-у.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
Оценом наградити најактивније и најзаслужније ученике.			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
На табли се могу исписати имена ученика, разврстана по групама или тачни одговори на питања из радне свеске.			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
Рећи ученицима да понове лекције које су везане за ову наставну тему.			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 27.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: унутрашња грађа и рељеф		
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Обликовање рељефа - ерозија, акумулација и денудација Врсте ерозија и ерозивни облици рељефа	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Разумевање унутрашње грађе Земље, распореда копна и мора, изгледа рељефа и антропогених утицаја на рељеф.
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, рељефна карта.
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Драгутин Петровић, Геоморфологија, Београд, 1984.
КОРЕЛАЦИЈА	биологија		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво са претходних часова.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је рељеф? - Како је настао и како се развијао рељеф? - Шта је надморска висина? - Како делимо планине по начину постанка? 			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Покретач спољашњих сила је Сунце.</p> <p>Човек такође утиче на промену изгледа рељефа.</p> <p>Распадање стена - дању се загревају, а ноћу хладе - вода продире у пукотине стена - биљке својим корењем такође продиру у стене.</p> <p>Ерозија је процес разарања постојећих облика рељефа. Таложење разореног материјала је акумулација.</p> <p>Денудација је одношење површинског растреситог материјала под утицајем кише и бујица.</p> <p>Ерозивни облици рељефа су: вододерине, јаруге, наноси и плавине.</p> <p>Врсте ерозија: речна, абразија (рад таласа), еолска ерозија (рад ветра), ледничка и крашка.</p> <p>Упознати ученике са спелеологијом.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p> <p>Решити задатке на крају лекција.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
Обликовање рељефа			
Ерозија - акумулација - денудација			
Врсте ерозија и ерозивни облици			
Врсте ерозија: речна, абразија, еолска, ледничка и крашка.			
Ерозивни облици рељефа: вододерине, јаруге, наноси и плавине.			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
Решити задатке из радне свеске на странама 50, 51, 52, 53 и 54.			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 28.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: унутрашња грађа и рељеф		
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Обликовање рељефа - ерозија, акумулација и денудација Врсте ерозија и ерозивни облици рељефа	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Разумевање унутрашње грађе Земље, распореда копна и мора, изгледа рељефа и антропогених утицаја на рељеф.
ТИП ЧАС	утврђивање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
ОБЛИК РАДА	групни	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, глобус, рељефна карта.
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Драгутин Петровић, Геоморфологија, Београд, 1984.
КОРЕЛАЦИЈА	биологија		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво са претходног часа.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Како на рељеф делују спољашње, а како унутрашње силе? - На који начин долази до распадања стена? - Шта је денудација? - Који облици рељефа настају радом река? - Шта је абразија? - Шта је еолска ерозија? - Шта је крашка ерозија? 			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поделити ученике на групе у којима ће бити и бољих и слабијих ученика.</p> <p>Унутар групе ученици би требало да провере решења у радној свесци од 50. до 54. стране.</p> <p>Затим сви заједно да упореде решења и да погледају материјал на мултимедијалном CD-у.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Оценом наградити најактивније и најзаслужније ученике.</p> <p>Обавестити ученике да ће следећег часа имати могућност да усмено одговарају.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
<p>На табли се могу исписати имена ученика, разврстана по групама или тачни одговори на питања из радне свеске.</p>			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
<p>Рећи ученицима да понове лекције из којих ће бити испитивани следећег часа.</p>			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 29.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: унутрашња грађа и рељеф		
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Унутрашњост Земље; Стене; Вулканизам; Земљотреси; Рељеф; Обликовање рељефа - ерозија, акумулација и денудација; Врсте ерозија и ерозивни облици рељефа	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Разумевање унутрашње грађе Земље, распореда копна и мора, изгледа рељефа и антропогених утицаја на рељеф.
ТИП ЧАС	проверавање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
ОБЛИК РАДА	индивидуални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	припремљени тестови за сваког ученика.
МЕТОД РАДА	рад на тексту	ЛИТЕРАТУРА	-
КОРЕЛАЦИЈА	-		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
Поделити ученике на групе и дати им припремљени тест.			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Предлог питања:</p> <p>- Допуни реченице.</p> <p>У грађи Земље разликујемо три слоја: Земљину кору која је _____ омотач; _____ који се налази између језгра и коре; Земљино језгро које се састоји од: _____.</p> <p>- Заокружи слово Т код тачне, а слово Н код нетачне тврдње.</p> <p>Седиментне стене настају таложењем различитих честица. Т Н</p> <p>Метаморфне стене су мекше од седиментних стена. Т Н</p> <p>Фосили су окамењени остаци биљака и животиња. Т Н</p> <p>- Заокружи слова испред тачних одговора.</p> <p>Делови вулкана су: а) вулканска купа б) вулканска стена в) кратер г) јама д) огњиште њ) канал</p> <p>- Одговори.</p> <p>Шта је хипоцентар, а шта епицентар?</p> <p>_____</p> <p>Шта је цунами?</p> <p>_____</p> <p>- Поред ерозивног облика наброј настале ерозивне и акумулативне облике рељефа.</p> <p>Речна ерозија: _____, _____, _____ и _____.</p> <p>Абразија: _____, _____, _____ и _____.</p> <p>Еолска ерозија: _____, _____, _____ и _____.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
Обавестити ученике о начину оцењивања на тесту и укратко им саопштити тачне одговоре на питања са теста.			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
-			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
-			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 30.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: ваздушни омотач	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА О СТРУКТУРИ И САСТАВУ АТМОСФЕРЕ, ВРЕМЕНУ, КЛИМИ, КЛИМАТСКИМ ФАКТОРИМА И ОСНОВНИМ ТИПОВИМА КЛИМЕ НА ЗЕМЉИ.	
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Атмосфера			
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2.	
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, карта света, климатске карте.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Климатологија, Београд, 1984.	
КОРЕЛАЦИЈА	биологија			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво из наставних тема Ваздух и Земља и Планета Земља: Земљина кретања.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ко је први дао необорив доказ да је земља округла? - Који је однос копна и воде на Земљи? - Који топлотни појасеви постоје на земљи? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Атмосфера је ваздушни омотач Земље.</p> <p>Атмосферски слојеви:</p> <p>Тропосфера - простире се до 20 km - температура опада са висином, на сваких 100 m за 0,6°C.</p> <p>Стратосфера - између 20 и 80 km - ваздух је веома разређен - ту је озонски слој од 5 km дебљине.</p> <p>Јоносфера - између 80 и 1000 km</p> <p>Егзосфера - преко 1000 km</p> <p>Јачина загревања Земљине површине зависи од упадног угла Сунчевих зрака, подлоге и надморске висине.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p> <p>Решити задатке на крају лекција.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
Атмосфера				
<p>Тропосфера</p> <p>Стратосфера</p> <p>Јоносфера</p> <p>Егзосфера</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
Решити задатке из радне свеске на странама 55 и 56.				

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 31.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: ваздушни омотач	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА О СТРУКТУРИ И САСТАВУ АТМОСФЕРЕ, ВРЕМЕНУ, КЛИМИ, КЛИМАТСКИМ ФАКТОРИМА И ОСНОВНИМ ТИПОВИМА КЛИМЕ НА ЗЕМЉИ.	
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Време			
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.	
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, карта света, климатске карте.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Климатологија, Београд, 1984.	
КОРЕЛАЦИЈА	биологија			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво са претходног часа.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је ваздух? - Које гасове садржи атмосфера? - Који слој атмосфере је за нас најважнији? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Време је тренутно стање атмосферских појава изнад неког места.</p> <p>У току једног дана може се измењати неколико типова времена.</p> <p>Проучавањем времена бави се метеорологија.</p> <p>Елементи времена су:</p> <p>Температура ваздуха - изражава се у степенима Целзијуса - највиша забележена 57°C.</p> <p>Ваздушни притисак - мери се барометром.</p> <p>Ветар - брзина ветра мери се анемометром. Постоје: стални, периодични, локални и јаки ветрови.</p> <p>Влажност ваздуха - мери се хигрометром - магла.</p> <p>Облачност - разликујемо три врсте облака: цируси, кумулуси и стратуси.</p> <p>Падавине - високе: киша, снег и град. Ниске: роса, мраз, слана, иње и поледица.</p> <p>Количина падавина - мери се кишомером.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p> <p>Решити задатке на крају лекција.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
Време				
<p>Метеорологија - метеоролози.</p> <p>Елементи времена: температура ваздуха, ваздушни притисак, ветар, влажност ваздуха, облачност и падавине.</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
Решити задатке из радне свеске на странама 57 и 58.				

БЕЛЕШКЕ

A series of horizontal dashed lines for writing notes.

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 32.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: ваздушни омотач	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ основних знања о структури и саставу атмосфере, времену, клими, климатским факторима и основним типовима климе на Земљи.
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Клима Основни типови климе		
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, карта света, климатске карте.
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Климатологија, Београд, 1984.
КОРЕЛАЦИЈА	биологија		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво са претходног часа.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је време? - Који су елементи времена? - Како настају облаци? - Шта су падавине? 			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Клима је просечно вишегодишње стање метеоролошких елемената изнад неког простора. Рељеф утиче на климу - са повећањем надморске висине и планине спречавају или пропуштају продор ваздушних маса.</p> <p>Географска ширина је најважнији фактор климе.</p> <p>Близина мора такође утиче на климу, као и биљни покривач.</p> <p>Екваторска клима - око екватора, високе температуре, велика количина падавина и густа вегетација.</p> <p>Тропска клима - од 10 до 20° ка северу и југу, још увек топло и има доста падавина.</p> <p>Монсунска клима - заступљена у областима под утицајем монсунских ветрова.</p> <p>Пустинска клима - око повратника, падавине ретке.</p> <p>Суптропска клима - од 30 до 40° ка северу и југу, дуга и топла лета, а кратке и благе зиме.</p> <p>Атлантска клима - уз Атланску обалу Европе, свежа лета и благе и кишовите зиме.</p> <p>Умерено континентална - већи део Европе, Америке и Азије, изражена сва четири годишња доба.</p> <p>Континентална клима - у унутрашњости континента, зиме хладне а лета топла.</p> <p>Планинска клима - на различитим надморским висинама, кратка лета и снежне зиме.</p> <p>Субполарна клима - на великим географским ширинама, дуге и хладне зиме и кратка лета.</p> <p>Поларна клима - око полова, најхладнија зима на Земљи.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p> <p>Решити задатке на крају лекција.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
Клима			
<p>На климу утичу: географска ширина, рељеф, близина мора и биљни покривач.</p> <p>Основи типови климе: екваторска, тропска, монсунска, пустинска, суптропска, атлантска, умерено континентална, континентална, планинска, субполарна и поларна.</p>			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
Решити задатке из радне свеске на странама 59, 60, 61, 62 и 63.			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 33.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: ваздушни омотач	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Разумевање потребе очувања и заштите атмосфере.
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Загађивање атмосфере		
ТИП ЧАС	обрада	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
ОБЛИК РАДА	фронтални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, карта света.
МЕТОДЕ РАДА	вербална демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Климатологија, Београд, 1984.
КОРЕЛАЦИЈА	биологија		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Поновити са ученицима градиво са претходног часа.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је клима? - Шта утиче на климу? - Које су одлике климе умерених појасева? - Које су одлике климе у жарком топлотном појасу? - Које су одлике климе хладних појасева? 			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Атмосфера је један од најважнијих делова географског омотача Земље.</p> <p>Извори загађења ваздуха: природни (вулкани, пожари) и вештачки (паљење шума, саобраћај, индустрија, домаћинства).</p> <p>Озонски омотач - спречава продирање штетних сунчевих зрака на Земљу - највећа озонска рупа изнад Антарктика.</p> <p>Последице загађивања атмосфере - глобално загревање, киселе кише.</p> <p>Мере заштите ваздуха - нове технологије у индустрији, чистија горива и чишћење ваздуха.</p> <p>Сировине и руде - рециклажа.</p>			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Одговорити на питања из уџбеника.</p> <p>Направити резиме лекције са ученицима, а уз помоћ резимеа у књизи.</p> <p>Решити задатке на крају лекције.</p>			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
<p>Загађивање атмосфере</p> <p>Извори загађења ваздуха: природни и вештачки (људски)</p> <p>Озонски омотач</p> <p>Последице: глобално загревање и киселе кише</p> <p>Мере заштите: нове технологије, чистија горива и чишћење ваздуха</p> <p>Сировине - руде - рециклажа</p>			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
Решити задатке из радне свеске на странама 64 и 65.			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 34.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: ваздушни омотач	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА О СТРУКТУРИ И САСТАВУ АТМОСФЕРЕ, ВРЕМЕНУ, КЛИМИ, КЛИМАТСКИМ ФАКТОРИМА И ОСНОВНИМ ТИПОВИМА КЛИМЕ НА ЗЕМЉИ.	
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Атмосфера; Време; Клима; Основни типови климе; Загађивање атмосфере			
ТИП ЧАС	утврђивање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.	
ОБЛИК РАДА	групни	НАСТАВНА СРЕДСТВА	уџбеник, CD, карта света, климатске карте.	
МЕТОДЕ РАДА	вербална рад на тексту демонстративна	ЛИТЕРАТУРА	Томислав Ракићевић, Климатологија, Београд, 1984.	
КОРЕЛАЦИЈА	биологија			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поновити са ученицима градиво са претходних часова.</p> <p>Питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - На које слојеве делимо атмосферу? - Шта је време? - Шта је клима? - Који су основни типови климе? - Које су последице загађивања атмосфере? - Шта су сировине, а шта руде? 				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Поделити ученике на групе у којима ће бити и бољих и слабијих ученика.</p> <p>Унутар групе ученици би требало да провере решења у радној свесци од 55. до 65. стране.</p> <p>Затим сви заједно да упореде решења и да погледају материјал на мултимедијалном CD-у.</p>				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
<p>Оценом наградити најактивније и најзаслужније ученике.</p> <p>Обавестити ученике да ће следећег часа имати могућност да усмено одговарају.</p>				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
<p>На табли се могу исписати имена ученика, разврстана по групама или тачни одговори на питања из радне свеске.</p>				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
<p>Рећи ученицима да понове лекције из којих ће бити испитивани следећег часа.</p>				

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ			РЕД. БР. ЧАСА 35.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: Ваздушни омотач	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	СТИЦАЊЕ основних знања о структури и саставу атмосфере, времену, клими, климатским факторима и основним типовима климе на Земљи.
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Атмосфера; Време; Клима; Основни типови климе; Загађивање атмосфере		
ТИП ЧАС	проверавање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.
ОБЛИК РАДА	индивидуални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	карта света, глобус.
МЕТОДА РАДА	вербална	ЛИТЕРАТУРА	-
КОРЕЛАЦИЈА	-		
УВОДНИ ДЕО ЧАСА			
Видети да ли има ученика који желе сами да одговарају и прочитати имена ученика који ће на том часу бити питани.			
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА			
<p>Сваком од ученика поставити по једно питање из лекција: Атмосфера, Време, Клима, Основни типови климе и Загађивање атмосфере.</p> <p>Пример питања:</p> <p>Ученик 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта је ваздух? - Који типови ветрова постоје? - Како биљни покривач утиче на климу? - Које су одлике планинске климе? - Које су последице загађивања атмосфере? <p>Ученик 2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Шта знаш о стратосфери? - Шта је температура ваздуха, како се мери, од чега зависи? - Како морске струје утичу на климу? - Које су одлике умерено континенталне климе? - Које су мере заштите ваздуха? 			
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА			
Обавестити ученике које су оцене добили за своје усмене одговоре и образложити зашто су ту оцену заслужили. Обавестити ученике које ће им оцене бити закључене на крају школске године.			
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ			
-			
ДОМАЋИ ЗАДАТАК			
Рећи ученицима који желе да поправе своју закључну оцену које лекције би требало да спреме за следећи час.			

НАСТАВНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ГЕОГРАФИЈЕ У ПЕТОМ РАЗРЕДУ				РЕД. БР. ЧАСА 36.
НАСТАВНА ТЕМА	Планета Земља: Ваздушни омотач	ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	Стицање основних знања о структури и саставу атмосфере, времену, клими, климатским факторима и основним типовима климе на Земљи.	
НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Атмосфера; Време; Клима; Основни типови климе; Загађивање атмосфере			
ТИП ЧАС	проверавање	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРД	ГЕ.1.1.3; ГЕ.2.1.3; ГЕ.3.1.1; ГЕ.1.2.3; ГЕ.2.2.2; ГЕ.3.2.2.	
ОБЛИК РАДА	индивидуални	НАСТАВНА СРЕДСТВА	карта света, глобус.	
МЕТОДА РАДА	вербална	ЛИТЕРАТУРА	-	
КОРЕЛАЦИЈА	-			
УВОДНИ ДЕО ЧАСА				
Видети да ли има ученика који желе да поправе закључну оцену и прочитати имена ученика који ће на том часу бити питани.				
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА				
Питати ученике који желе да поправе оцену и оне који нису на време одговарали. Заједнички са ученицима закључити оцене.				
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА				
Још једном прочитати ученицима закључне оцене и продискутовати са њима о општем успеху одељења.				
ИЗГЛЕД ТАБЛЕ				
-				
ДОМАЋИ ЗАДАТАК				
-				

Јаворка Јаковљевић

МЕТОДИЧКИ ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВУ ГЕОГРАФИЈЕ
у петом разреду основне школе

ИЗДАВАЧ

БИГЗ школство
11000 Београд, Булевар војводе Мишића 17/III

ЗА ИЗДАВАЧА

Мирјана Милорадовић
директор и главни уредник